

omfattet af panterrettighederne. På denne måde vil det sikres, at det er enkelt at fastslå prioritetsstillingen mellem de to panterrettigheder. Samtidig sikres det, at en panteret efter § 47 b, stk. 2, ikke udhules af et virksomhedspant, der efterfølgende tinglyses.

Der henvises til betænkningen side 120-123.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 (den foreslåede § 47 e, stk. 3, i tinglysningsloven).

3.2.6. *Pantsætterens eller skyldnerens nærstående*

Udvalget har overvejet, om der bør være begrænsninger i, hvem der kan give og tage virksomhedspant.

Det er udvalgets opfattelse, at en ordning med virksomhedspant indebærer en risiko for, at pantsætteren båndlægger sine aktiver til fordel for en nærstående, f.eks. et moderselskab.

Det ville særligt være tilfældet, hvis en virksomhedspantthaver kunne råde over virksomhedens aktiver i tilfælde af virksomhedens sammenbrud. En ejer ville således kunne finansiere sit selskab med en lille egenkapital og et lån, for hvilket der kunne ydes virksomhedspant. Dette ville skabe en nærliggende risiko for, at en virksomhedsejer ville kunne misbruge sin indflydelse på pantsætteren til at vedligeholde virksomhedspantets værdi til skade for de usikrede kreditorer. Dette kunne f.eks. ske ved en planlagt konkurs til gennemførelse på et tidspunkt, hvor de usikrede kreditter er særligt store.

En sådan form for misbrug vil kunne ske ikke blot i tilfælde, hvor pantthaveren og pantsætteren er nærstående, men også i tilfælde, hvor et sådant forhold ikke kan konstateres, fordi pantsætteren og skyldneren ikke er samme juridiske enhed, dvs. i tilfælde hvor virksomhedspantet gives som et tredjemandspant. Det bør derfor – bl.a. ud fra omgælseshensyn – sikres, at der hverken kan stilles pant til fordel for pantsætterens eller skyldnerens nærstående.

Udvalget foreslår derfor, at det ikke bør være muligt at stille virksomhedspant til fordel for skyldnerens eller pantsætterens nærstående, jf. konkurslovens § 2.

Udvalget foreslår endvidere, at bliver pantthaver nærstående til skyldneren eller pantsætteren efter sikkerhedsstillelsen, kan pantet ikke tjene til sikkerhed for gæld, der stiftes efter dette tidspunkt, og ikke omfatte aktiver, der erhverves efter dette tidspunkt. Det samme gælder, hvis en nærstående til skyldneren eller pantsætteren indtræder i panteretten. Herved vil risikoen for, at pantsætteren båndlægger sine aktiver i et virksomhedspant, formindskes.

Der henvises til betænkningen side 147-149.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der – som Konkursrådet også har peget på i sit notat om virksomhedspant af 7. april 2003 – er behov for at udelukke, at der kan stilles virksomhedspant til fordel for nærstående, jf. konkurslovens § 2.

Under høringsfasen er det blevet anført, at der ikke alene består en risiko for misbrug af de foreslåede nye pantsætningsregler i tilfælde, hvor parterne er nærstående efter konkurslovens § 2, fordi pantthaveren er direkte eller indirekte medejer af skyldneren eller pantsætteren, men også i tilfælde, hvor der er et ledelsesmæssigt sammenfald mellem parterne.

Skulle der forekomme misbrug eller omgåelse af virksomhedspantordningen, er det Justitsministeriets opfattelse, at domstolene efter omstændighederne vil kunne gribe ind og anse et ledelsesmæssigt sammenfald mellem parterne for omfattet af konkurslovens § 2, nr. 4, som et »tilsvarende interessefællesskab«, således at pantsætningen dermed er uden retsvirkning, jf. den foreslåede regel i § 47 e, stk. 1, i tinglysningsloven. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke peget på særlige misbrugsmuligheder, der ikke vil kunne rammes på grundlag af denne bestemmelse.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2 (den foreslåede § 47 e, stk. 1, i tinglysningsloven).

3.2.7. *Det offentliges restanceinddrivelse*

Udvalget har overvejet konsekvenserne for det offentliges restanceinddrivelse af at indføre en ordning med virksomhedspant.

ToldSkat har til brug for udvalgets arbejde oplyst, at en ordning med virksomhedspant, der ikke omfatter fast ejendom og motorkøretøjer, ved fuld udbredelse blandt alle virksomheder i restance efter ToldSkats skøn vil indebære en tabsrisiko på 1,8 mia. kr., hvis udlæg for skatte- og afgiftskrav må respektere pantet.

ToldSkat har endvidere oplyst, at det offentliges restanceinddrivelse i praksis er afhængig af at have en effektiv trussel om at kunne foretage udlæg. ToldSkat anser således truslen om at foretage udlæg som det eneste effektive middel over for virksomheder, som er betalingsdygtige, men ikke betaler. Det skyldes, at muligheden for at foretage udlæg i f.eks. varelageret i dag ofte vil bevirke en »frivillig« indbetaling. Det pres på virksomheden, der således ligger i udlægsadgangen, vil i praksis forsvinde, hvis aktiverne er omfattet af et virksomhedspant. Det eneste effektive alternativ til udlægsadgangen vil efter ToldSkats vurde-